

A kursi
“Plašākas skolēna izglītības pieredzes gūšana
izglītības iestādē”

Daugavpils Valsts ģimnāzijas
izglītības metodiķe
Renāte Malnace

2023.gada 25.augustā

10.00 - 10.40

Lodziņā ierakstām savu vārdu, uzvārdu.

10.40 - 11.20

11.20 - 12.00

Jautājumus rakstām čatā vai paceļam roku.

Pauze

12.30 - 13.10

13.10 - 13.50

13.50 - 14.30

Mērķis

1. Izprast plašākas skolēna pieredzes gūšanas nepieciešamību un iespējas izglītības iestādē.
2. Izprast plašākas skolēna *pieredzes sistematizācijas iespējas* izglītības iestādē.

Jautājumi

Uz kādiem jautājumiem Jūs šodien vēlaties saņemt atbildi?

Ar kādām problēmām saskaraties, radot skolēniem plašākas pieredzes gūšanas iespējas?

Sasniedzamais rezultāts

Plašāka skolēna izglītības
pieredze: kas tas ir?

Mācību un audzināšanas darba
organizācija: vienota skolas pieeja.

Skolēnu iesaistes iespējas mācību
procesā un tā organizācijā.

Rīki plašākas skolēna izglītības
pieredzes uzkrāšanai un
apkopošanai.

Plašāka skolēna izglītības pieredze:

vērtībās balstītu ieradumu veidošana,
skolas tradīciju sasaiste ar mācību mērķiem,
skolēnu iesaiste lēmumu pieņemšanā skolā,
mācību ekskursijas/izpēte/kultūras pasākumi,
iesaiste skolas/vietējā kopienā,
karjeras izglītība,
interesešu izglītība.

Avots: Skola2030

Kas ir “skolēna plašāka izglītības pieredze”?

9.2. skolēna mācīšanās ir saistīta ar viņa pieredzi un ikdienu, skolēns ir iesaistīts viņam aktuālu lēmumu pieņemšanā, mācības rosina interesēties un iesaistīties izglītības iestādes kultūras veidošanā un sabiedrībā notiekošajos procesos, raudzīties nākotnē, izzinot un izvērtējot personiskajai un sabiedrības attīstībai un labklājībai nozīmīgus tematus;

9.8. pedagogi un pārējais izglītības iestādes personāls regulāri sadarbojas, kopīgi plāno mācību satura īstenošanu, seko katra skolēna izaugsmei un veic nepieciešamos uzlabojumus mācību un audzināšanas procesā, veido izglītības iestādes kultūru, kas nodrošina labākas mācīšanās iespējas ikvienam skolēnam;

9.10. izglītības iestāde darbības mērķu un uzdevumu plānošanā un īstenošanā un pārmaiņu ieviešanā iesaista vietējo sabiedrību.

Kas ir “skolēna plašāka izglītības pieredze” standartā?

9.9. izglītības iestāde pēc iespējas agrāk pirmreizēji noskaidro skolēna pamatprasmes un mācīšanās vajadzības un seko katra skolēna izaugsmei, iegūtos datus izmanto pedagoģiskās darbības plānošanā un atbilstošā atbalsta izvēlē un īstenošanā, palielinot ikviena skolēna pilnvērtīgas līdzdalības iespējas mācību procesā;

Kas ir “skolēna plašāka izglītības pieredze” standartā?

pieredze

pieredze sieviešu dzimtes 5. deklinācijas lietvārds; parasti formā:

vienskaitlis ✓ Locīšana

1. joma: filozofija Ārējās pasaules jutekliski empīriskais atspoguļojums, kas izveidojies mijiedarbībā ar šo pasauli, veidojot pamatu zināšanām par to.

2. Praktiskajā darbībā iegūtais zināšanu, prasmju, iemaņu kopums.

✓ Saistītās nozīmes *prakse, iemaņas, skola*

✓ Tulkojumi *education, experience, cognition, knowledge*

2.1. Tas, kas ir bijis, noticis; tas, kas ir pārdzīvots, izjūsts.

AVOTI: LLVV

Kas ir pieredze?

Formālā izglītība – sistēma, kas ietver **pamatizglītības, vidējās izglītības un augstākās izglītības pakāpes**, kuru programmu apguvi apliecina valsts atzīts izglītības vai/un profesionālās kvalifikācijas dokuments.

Neformālā izglītība ir ārpus formālās izglītības organizēta izglītojoša darbība. Tās ieguvu semināros, pulciņos u.c.aktivitātēs apliecina izglītotāja izsniegts sertifikāts vai apliecība.

Informālā izglītība – izglītošanās, kas notiek apzināti vai neapzināti, **ikdienā un darba pieredzē apgūstot** jaunas vai papildinot **zināšanas, prasmes, kompetences, attieksmes un vērtības**, kas bagātina un pilnveido personību.

Kur var gūt paplašināto pieredzi?

Plašāka skolēna izglītības pieredze:

vērtībās balstītu ieradumu veidošana (kādu?),
skolas tradīciju sasaiste ar mācību mērķiem,
skolēnu iesaiste lēmumu pieņemšanā skolā,
mācību ekskursijas/izpēte/kultūras pasākumi,
iesaiste skolas/vietējā kopienā,
karjeras izglītība,
interesešu izglītība.

Avots: Skola2030

Kas ir “skolēna plašāka izglītības pieredze”?

TIKUMI*

TAISNĪGUMS
SOLIDARITĀTE
LĪDZCIETĪBAGODĪGUMS
SAVALDĪBA
LAIPNĪBADROSME
MĒRENĪBA
TOLERANCEGUDRĪBA
ATBILDĪBA
CENTĪBA

IERADUMI

ATBILDĪGS SABIEDRĪBAS
DALĪBNIKS,

kurš iedzījinās, līdzdarbojas un sadarbojas, lai kopā ar citiem veidotu tādu sabiedrību, kādā vēlamies dzīvot

- Pilnvērtīgi piedalās sociālajā, politiskajā, ekonomiskajā un kultūras dzīvē, kā arī rūpējas par savu, citu un kopīgo labumu.
- Patstāvīgi veido izpratni par pasauli, Latvijas un latviešu valodas nozīmību tajā.
- Sekmīgi darbojas daudz kultūru, daudzvalodu un digitālajā vidē.
- Izsvērti vērtē zinātnes, tehnoloģiju, ekonomikas, kultūras sasniegumus.
- Veido cienpilnas attiecības, sadarbojas ar citiem cilvēkiem, vēlas veidot ģimeni un uzņemties atbildību par to.
- Uzklaua un iedzīlinās dažādos viedokļos, pārliecībās, kultūrās; iejūtas otra pārdzīvojumos un sniedz atbalstu.
- Darbojas ilgtspējīgi un apkārtējai videi draudzīgi, lemj godprātīgi un uzņemas atbildību par saviem lēmumiem.

PERSONĪBA AR
PAŠAPZIŅU,

kurš ciena un rūpējas par sevi un citiem

- Apzinās savas emocijas, vēlmes, intereses, dotības, kā arī kontrolē un vada savu uzvedību un emocijas.
- Uzdrošinās pašizpausties un gūt jaunu pieredzi.
- Ir paties, spēj dzīvot patstāvīgi, saskaņā ar savām vērtībām.
- Saglabā un nostiprina savas garīgās un fiziskās spējas.
- Veido savai un citu labklājībai labvēlīgu vidi, paužot laipnību.
- Rūpējas par savu veselību un drošību.

RADOŠS DARĪTĀJS,
kurš ievieš inovācijas

- Rada un attīsta jaunas zināšanas un risinājumus.
- Uzņemas iniciatīvu, ir mērķtiecīgs, izlēmīgs un neatlaidīgs.
- Analizē savas vēlmes un atsakās no nevajadzīgā.
- Sekmīgi darbojas individuāli un komandā, risina sarunas, pieņem kopīgus lēmumus, ir tolerants pret atšķirīgo.
- Ieklausās, vēro, pēta pasauli, novērtē situāciju un cienpilni rīkojas.
- Izprot, respektē un risina kompleksas problēmas.
- Eksperimentē, improvizē, tiecas pēc jaunas pieredzes, pilnveidošanās.

LIETPRATĒJS
IZAUGSMĒ,

kam mācīties nemitīgi un ar aizrautību kļuvis par ieradumu

- Ir zinātkārs un intelektuāli atvērts.
- Izvirza augstas prasības gan sev, gan citiem, darbu tiecas paveikt pēc iespējas kvalitatīvāk.
- Kļūdas uztver kā iespēju izaugsmei.
- Prot un vēlas patstāvīgi mācīties visu mūžu.
- Plāno un vada savu izziņas procesu, reflektē par to.
- Apgūto pielieto jaunās reālās dzīves situācijās, ievērojot lielāko labumu.
- Lietpratīgi un atbildīgi izmanto informācijas un komunikācijas tehnoloģiju iespējas.

VĒRTĪBAS

dzīvība • cilvēka cieņa • brīvība • ģimene • laulība • darba tikums • daba • kultūra • latviešu valoda • Latvijas valsts

MĀCĪŠANĀS DIMENSIJA	Pamatprasmes
KOGNITĪVĀ (mācīties (mācīties))	Sistēmiska domāšana Kristiskā domāšana Inovatīva lēmumu pieņemšana
SOCIĀLĀ (mācīties sadzīvot/sadarboties)	Komunikācija Sadarbošanās Solidaritāte
PERSONĪBAS (mācīties būt)	Refleksija Vērtīborientācija Atbildība
UZVEDĪBAS (mācīties darīt/darot)	Nākotnes domāšana (prognozēšana) Radošums Transformācija/rīcība

Izglītība ilgtspējīgai attīstībai: 4 mācīšanās dimensijas

Pamatzināšanas, prasmes un attieksme

Mācību saturs	Mācīšanās mērķi		
Ilgstpējīga attīstība, starpdisciplināri	Kognitīvais (zināšanas) Ko mācāties? Mācīties zināt.	Sociāli emocionālā (vērtības) Kāpēc mācāties? Mācīties būt.	Uzvedība Kā mācāties? Mācīties darot.
	Mācīšanās rezultāts: zināšanās balstīta, uz vērtībām orientēta rīcība		
Sabiedrības/vides transformācija			

Plašāka skolēna izglītības pieredze:

vērtībās balstītu ieradumu veidošana (kādu?),
skolas tradīciju sasaiste ar mācību mērķiem,
skolēnu iesaiste lēmumu pieņemšanā skolā,
mācību ekskursijas/izpēte/kultūras pasākumi,
iesaiste skolas/vietējā kopienā,
karjeras izglītība,
interesešu izglītība.

Avots: Skola2030

Kas ir “skolēna plašāka izglītības pieredze”?

Vienota skolas pieeja un plānošana

Mācību saturs.

Mācīšanās process.

Sadarbības tīkli (projekti utml.).

Infrastruktūra (vide, personāls).

Pārvaldība.

Centrā - vīzija, vērtības.



[Skolotāju sadarbība 7., 8. un 10., 11.klasēs.xlsx](#)

Visas skolas pieeja: ko mēs darām?

Mācību saturs - 17 IA mērķi kursa stundās, līderības stundas, atsevišķi mācību priekšmeti, debates visās 10.klasēs.

Mācīšanās process (lēmumu pieņemšana, rīcība): projektu darbi, akcijas (makulatūras vākšana: cik ūdens nepieciešams, lai saražotu 1 t papīra, cik koku nepieciešams, cik makulatūras nepieciešams, lai saražotu 1 t papīra).

Sadarbības tīkli (projekti utml.): Hamburgas ģimnāzija, absolventi.

https://padlet.com/renate_malnace/zxhllh7nkrv6qjou

https://padlet.com/renate_malnace/fvortsusiv10alny

Infrastruktūra (vide, personāls): Tējas namiņš, atkritumu šķirošana.

Pārvaldība: atkritumu šķirošana, resursu taupīšana (?)

Centrā - vīzija, vērtības. Tās nosaka skolēni.

https://padlet.com/renate_malnace/fcpb17hb7v96dpst

Piemēri: ieradumu veidošana

**ATBILDĪGS SABIEDRĪBAS
DALĪBNIKIS,**
kurš iesaistās, līdzdarbojas un
sadarbojas, lai kopā ar citiem
veidotu tādu sabiedrību, kādā
vēlamies dzīvot

- Pilnvērtīgi piedalās sociālajā, politiskajā, ekonomiskajā un kultūras dzīvē, kā arī rūpējas par savu, citu un kopīgo labumu.
- Patstāvīgi veido izpratni par pasauli, Latvijas un latviešu valodas nozīmību tajā.
- Sekmīgi darbojas daudz kultūru, daudzvalodu un digitālajā vidē.
- Izsverti vērtē zinātnes, tehnoloģiju, ekonomikas, kultūras sasniegumus.
- Veido cieņpilnas attiecības, sadarbojas ar citiem cilvēkiem, vēlas veidot ģimeni un uzņemties atbildību par to.
- Uzklauša un iesaistās dažādos viedokļos, pārliecībās, kultūrās; iekļūst otru pārdzīvojumos un sniedz atbalstu.
- Darbojas ilgtspējīgi un apkārtējai videi draudzīgi, lemj godprātīgi un uzņemas atbildību par saviem lēmumiem.

Debates 10.klasēs.
“Lielie” skolas pasākumi.
Starpdisciplināras nodarbības.
Projektu nedēļas.

https://padlet.com/renate_malnace/re0kn71bvegw Baltais galdauts

https://padlet.com/renate_malnace/fvortsusiv10alny Ilgtspējīga attīstība Hamburg

https://padlet.com/renate_malnace/zxhllh7nkrv6qjou Jubileja tiešsaistē

https://padlet.com/renate_malnace/2907uhztfu52lwh9 Ilgtspējīga attīstība

Piemēri: ieradumu veidošana

PERSONĪBA AR PAŠAPZIŅU,

kurš ciena un rūpējas par sevi
un citiem

- Apzinās savas emocijas, vēlmes, intereses, dotības, kā arī kontrolē un vada savu uzvedību un emocijas.
- Uzdrošinās pašizpausties un gūt jaunu pieredzi.
- Ir patiess, spēj dzīvot patstāvīgi, saskaņā ar savām vērtībām.
- Saglabā un nostiprina savas garīgās un fiziskās spējas.
- Veido savai un citu labklājībai labvēlīgu vidi, paužot laipnību.
- Rūpējas par savu veselību un drošību.

Kuras ir mūsu vērtības?
Gūt jaunu pieredzi sev tuvumā.

https://padlet.com/renate_malnace/2vovs8sgpsyu3wtf Vietējā kopiena

https://padlet.com/renate_malnace/fcpb17hb7v96dpst Ģimnāzistu vērtības

Piemēri: ieradumu veidošana vietējā kopienā

RADOŠS DARĪTĀJS, kurš ievieš inovācijas

- Rada un attīsta jaunas zināšanas un risinājumus.
- Uzņemas iniciatīvu, ir mērķtiecīgs, izlēmīgs un neatlaidīgs.
- Analizē savas vēlmes un atsakās no nevajadzīgā.
- Sekmīgi darbojas individuāli un komandā, risina sarunas, pieņem kopīgus lēmumus, ir tolerants pret atšķirīgo.
- Ieklausās, vēro, pēta pasauli, novērtē situāciju un cieņpilni rīkojas.
- Izprot, respektē un risina kompleksas problēmas.
- Eksperimentē, improvizē, tiecas pēc jaunas pieredzes, pilnveidošanās.

https://docs.google.com/document/d/1QStbMJ6zHD5QAeh2_2I3-xPbPoOu8LJB/edit

Piekļuves darbi (12.klašu skolēni vada nodarbības citu klašu skolēniem vai sabiedrības pārstāvjiem):
par asins donoriem, par akadēmisko godīgumu, koncerts veco ļaužu namā, diskusija par patēriņa paradumiem, spēle jaunajiem uzņēmējiem.

Vidusskolas posms.

Ko mēs jau darām:

kā skolēni tiek iesaistīti lēmumu pieņemšanā, skolas dzīves organizēšanā?

https://docs.google.com/document/d/1t9aa5F1MG5ZSppegPVI4BIM0bo5_alafH7Eg0U/edit?usp=sharing

Pamatskolas posms.

Ko mēs jau darām:

kā skolēni tiek iesaistīti lēmumu pieņemšanā, skolas dzīves organizēšanā?

<https://docs.google.com/document/d/1r3bltxX30h2ln8fQChvFGCe70zW7C0Diw0juNjNcWxE/edit?usp=sharing>

Piemēri: ieradumu veidošana

LIETPRATĒJS

IZAUGSMĒ,

kam mācīties nemītīgi un
ar aizrautību kļuvis par
ieradumu

- Ir zinātkārs un intelektuāli atvērts.
- Izvirza augstas prasības gan sev, gan citiem, darbu tiecas paveikt pēc iespējas kvalitatīvāk.
- Kļūdas uztver kā iespēju izaugsmei.
- Prot un vēlas patstāvīgi mācīties visu mūžu.
- Plāno un vada savu izziņas procesu, reflektē par to.
- Apgūto pielieto jaunās reālās dzīves situācijās, ievērojot lielāko labumu.
- Lietpratīgi un atbildīgi izmanto informācijas un komunikācijas tehnoloģiju iespējas.

<http://daugrc.edu.lv/wp-content/uploads/2017/12/Mana-karjeras-izgl%C4%ABt%C4%ABbas-dienasgr%C4%81mata.pdf>

Skolēns skolēnam

Ko mēs jau darām: kā tiek organizēta refleksija?

Kā skolēns apjēdz to, ko viņš jau prot, kas vēl jāapgūst utml.

Mācīties darot un sadarbojoties: kursa stunda

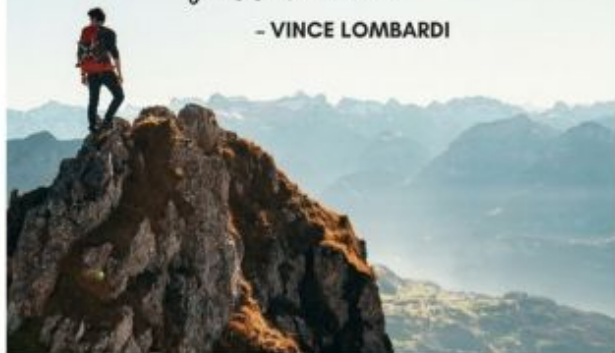
Kursa stundas saturs

Es pats:	Nozares aktualitātes:	Darbība, rīcība:
manas stiprās puses; mani izaicinājumi (zināšanas, prasmes, iemaņas); mani mērķi; kā sasniegt mērķus; kā sadarboties?	kādas ir attīstības tendences; kādas prasmes nepieciešamas; tikšanās ar nozares speciālistiem, absolventiem; uzņēmumu, izglītības iestāžu apmeklējums u.c.	Praktisku iemaņu apguve (akcijas skolā, pasākumi, darbnīcas, meistarklases utml.)
Pārmaiņu procesa "Līderis manī" 7 paradumi	Ilgspējīga attīstība	Projekti (skolā, Latvijā, starptautiski)

Līderības stundas 7.-9.un 10.klašu skolēniem

“A MAN ON TOP
of the mountain
DIDN'T JUST
fall there.”

- VINCE LOMBARDI



Septiņi paradumi®

Ļoti efektīviem cilvēkiem ir septiņi kopīgi paradumi.

SEPTIŅI ĻOTI EFEKTĪVU CILVĒKU PARADUMI

7. PARADUMS: Uzasinā zāģi

Atrodi dzīvē balansu; izvairies no izdegšanas. Tiecies pēc tālākām izaugsmes iespējām savam ķermenim, sirdij, prātam un garam.

6. PARADUMS: Esi sinerģisks

Novērtē cilvēku atšķirības, īpaši viņu stiprās puses. Apvieno savu domāšanas veidu ar viņiem, lai radītu trešo alternatīvu.

5. PARADUMS: Vispirms centies saprast un tad - tikt saprasts

Diagnosticē problēmu, pirms piedāvā risinājumu. Klausies ar ausīm, acīm un sirdi. Izsaki savas domas skaidri.

4. PARADUMS: Domā iegūt - iegūt

Saņem drosmi iestāties par savām vēlmēm un vajadzībām. Esi ielūgīts pret citu vēlmēm un vajadzībām. Meklē abpusēju ieguvumu.

3. PARADUMS: Sāc ar svarīgāko

Sāc ar vissvarīgākajām lietām. Disciplinē sevi, lai sasniegtu mērķi. Saki "nē" tam, kas novērš tavu uzmanību no rezultāta sasniegšanas.

2. PARADUMS: Sāc ar rezultāta viziju

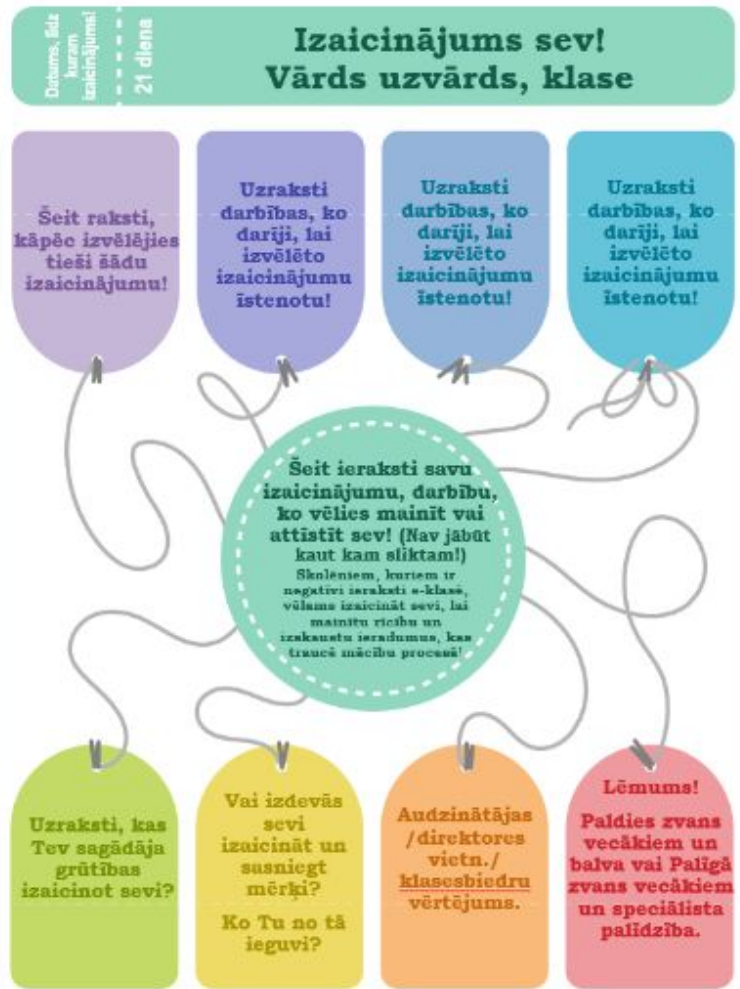
Zini, kas tev ir vissvarīgākais. Domā uz priekšu. Formulē jēgpilnus mērķus. Sastādi plānu, kā tos sasniegt.

1. PARADUMS: Esi proaktīvs

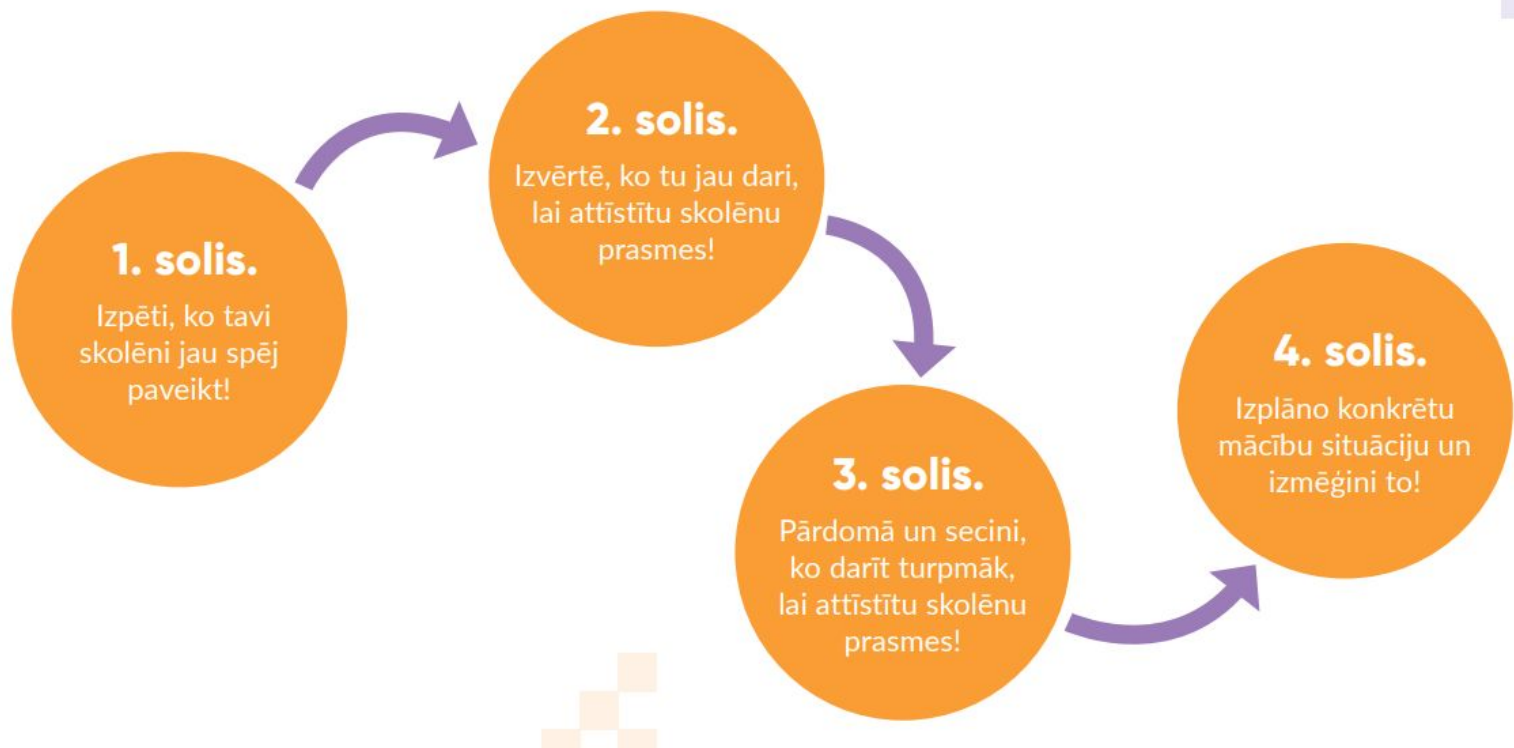
Uzņemies atbildību par savu rīcību. Kontrolē savu garšātvokli un izvēles. Koncentrējies uz to, ko tu vari kontrolēt.



steidzami/svarīgi	steidzami/nesvarīgi
nav steidzami/svarīgi	nav steidzami/nav svarīgi



Darbību algoritms



Kuras idejas Jums šķita vērtīgas/pārneses vērtas?

Pateicos par sadarbību!

<https://forms.office.com/e/GrstgW76y7>